

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **I.**, bývajúceho v Ž., proti odporkyňi **S. – M.**, so sídlom v B., **o zaplatenie 330 898 Sk** s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 2 C 9/2004 a na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 9 Co 33/2008, rozhodol o námietke zaujatosti sudcov

t a k t o :

Sudcovia Krajského súdu v Žiline JUDr. Jana Kotrčová, Mgr. Kazimíra Hallová a Mgr. Miroslav Šepták **s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania vecí.

Sudca Krajského súdu v Žiline JUDr. Miroslav Jamrich **n i e j e v y l ú č e n ý** z prejednávania a rozhodovania vecí.

O d ô v o d n e n i e :

V konaní o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Žilina z 18. októbra 2007 č.k. 2 C 9/2004-74, ktoré je na Krajskom súde v Žiline vedené pod sp. zn. 9 Co 33/2008, vzniesol navrhovateľ námietku zaujatosti, a to predovšetkým voči sudkyňi JUDr. Jane Kotrčovej, ktorá na Okresnom súde Žilina v inom konaní (sp. zn. 18 C 228/1995) prejednávala vec za účasti navrhovateľa „takým spôsobom, že navrhovateľ bol nútený podať na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky podnet na začatie konania pre podozrenie z trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa“ touto sudkyňou. Následne bola menovaná sudkyňa v uvedenom konaní vylúčená z prejednávania a rozhodovania vecí, a to uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 7. marca 1997 sp. zn. 16 Nc 899/1996. Podľa názoru navrhovateľa sú dôvody pre jej vylúčenie z prejednávania a rozhodovania dané aj v odvolacom konaní Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 33/2008, preto navrhol, aby v ňom bola JUDr. Jana Kotrčová „nahradená“ niektorým iným sudcom Krajského súdu v Žiline, avšak okrem nasledovných sudcov: a/ Mgr. Miroslava Šeptáka, ktorý už bol vylúčený z prejednávania a rozhodovania v inej veci Krajského súdu v Žiline (sp. zn. 8 Co 168/2007), b/ JUDr. Miroslava Jamricha, „voči ktorému bol navrhovateľ nútený už dvakrát podať návrh

na vylúčenie, takže považuje pridelenie veci jemu za nevhodné“, c/ JUDr. Eriky Čanádyovej, „o ktorej vylúčení v konaní sp. zn. 10 C 1014/1992 nebolo rozhodnuté“, a napokon d/ Mgr. Kazimíry Hallovej, „keďže aj za jej rozhodovanie so zbytočnými priet'ahmi vo veci sp. zn. 9 C 182/1995 mu bola Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu priznaná peňažná náhrada, pravdepodobne zosobnená“.

Z uvedeného procesného úkonu navrhovateľa vyplýva, že spomedzi sudcov Krajského súdu v Žiline namieta zaujatosť ním označených sudcov. Sudkyňa tohto súdu JUDr. Jana Kotrčová uviedla, že s prihliadnutím na obsah námietky zaujatosti navrhovateľa a tiež so zreteľom na skutočnosť, že už v skoršom konaní (prebiehajúcim za jeho účasti) bola vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci práve z dôvodu vzťahu k navrhovateľovi, „sa cíti zaujatá“. Obdobne sa k námietke zaujatosti vyjadrila aj sudkyňa Mgr. Kazimíra Hallová, ktorá rovnako uviedla, že „sa cíti zaujatá“. Zhodne sa vyjadril tiež sudca Mgr. Miroslav Šepták, ktorý „sa cíti byť zaujatý – vzhľadom na osobu navrhovateľa nie je schopný vec objektívne posúdiť“, a ktorý dodal, že od rozhodnutia vo veci, v ktorej rozhodoval ešte ako sudca na Okresnom súde Žilina, sa o ňom navrhovateľ v jeho podaniach vyjadroval znevažujúcim spôsobom, a že vylúčený bol z prejednávania a rozhodovania už aj v iných veciach. Sudca Krajského súdu v Žiline JUDr. Miroslav Jamrich vo svojom vyjadrení k námietke zaujatosti uviedol, že „sa necíti byť zaujatý, nemá vzťah k veci a navrhovateľa pozná len zo sporov na súde“.

Opodstatnenosť námietky zaujatosti vznesenej navrhovateľom posudzoval Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Žiline (§ 16 ods. 1 O.s.p.) z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vzal na zreteľ, že sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti (§ 14 ods. 1 O.s.p.).

Účelom ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p. je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Sledovanému cieľu zodpovedá aj právna úprava tej skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou určitý právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania

(o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k účastníkovi konania určitý osobný vzťah, so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) a napokon k zástupcom účastníkov konania.

Súčasťou základného práva na prejednanie veci pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15 O.s.p. a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 27/98 z 25. marca 1998). I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“)], nemožno prehladať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Z hľadiska posúdenia opodstatnenosti účastníkom vznesenej námietky zaujatosti nie je rozhodujúci jeho osobný názor, domnienka alebo úvaha. Nemožno preto bez ďalšieho brať na zreteľ len samotné pochybnosti účastníka o vzťahu sudcu k prejednávanej veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom, ale vždy treba posúdiť skutočnosti, ktoré viedli k tomu, že účastník pochybuje o objektívnosti sudcu. Nadriadený súd môže vylúčiť namietaného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci až vtedy, keď je evidentné, že vzťah sudcu nie je len tvrdý, ale že skutočne existuje a svojou povahou a intenzitou vykazuje znaky relevantné v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p.

Z hľadiska posúdenia obsahu namietaného vzťahu sudcov je významné aj vyjadrenie samotných namietaných sudcov. Sudcovia Krajského súdu v Žiline, ktorí sú uvedení v prvom

odseku výrokovej časti tohto rozhodnutia, sa obsahovo zhodne vyjadrili v tom zmysle, že je u nich daná skutočnosť, so zreteľom na ktorú sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci. Nadriadený súd v prípade týchto sudcov zohľadnil tak obsah námietky navrhovateľa, ako aj vyjadrenia namietaných sudcov, a to predovšetkým so zreteľom na ich vnútorný pocit (že sa „cítia byť zaujatí“). Vyjadrenie uvedených sudcov bolo potrebné rešpektovať, pretože ak má sudca (subjektívne) sám pochybnosti o svojej nezaujatosti, možno ich mať aj objektívne. V dôsledku toho Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že JUDr. Jana Kotrčová, Mgr. Kazimíra Hallová a Mgr. Miroslav Šepták sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci.

Na rozdiel od menovaných sudcov nie sú v prípade JUDr. Miroslava Jamricha dané dôvody vylučujúce sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, lebo vo vzťahu k tomuto sudcovi namietaná skutočnosť (že navrhovateľ „bol nútený už dvakrát podať návrh na jeho vylúčenie, takže považuje pridelenie veci jemu za nevhodné“) v ničom nesvedčí o existencii vzťahu sudcu, ktorý by bol relevantný z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. Subjektívnym názorom motivované skoršie konanie navrhovateľa (ktorý bol „nútený“ opakovane podať námietku zaujatosti) a jeho terajšie subjektívne presvedčenie (o „nevhodnosti pridelenia veci“ menovanému sudcovi) nemôžu byť považované za okolnosti, na základe ktorých by mohli vzniknúť pochybnosti o nezaujatosti sudcu. So zreteľom to Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že JUDr. Miroslav Jamrich nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Vzhľadom na dlhodobú práceneschopnosť sa JUDr. Erika Čanádyová nemôže na Krajskom súde v Žiline podieľať na prejednaní a rozhodovaní tejto veci; z tohto dôvodu nadriadený súd neskúmal opodstatnenosť tej časti námietky navrhovateľa, ktorá sa týka menovanej sudkyne, a o jej vylúčení nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. júla 2008

**JUDr. Emil F r a n c i s c y, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: